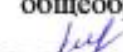


Рассмотрено на заседании педагогического совета МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
Протокол №1
от «30»августа 2016 г.

Согласовано:
Зам. директора по УР
МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
 Кожевникова Е.Г.

Утверждаю:
Директор школы
Сорокина П.В.
Приказ №
от «30» августа 2016 г.



РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родному (марийскому) языку в 8 классе
МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
на 2016-2017 учебный год

Учитель: Сорокина Полина Владимировна

Количество часов в год: 68 часов

в неделю: 2 часа

Рабочая программа составлена на основе:

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2004 ий.

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2013 ий.

-Учебник: В.В.Кузнецов, Н.В.Кузнецов. Марий йылме. 8-ше класслан учебник, Йошкар-Ола, 2010 ий.

З.В.Учаев. Марий йылме. Теорий 5-9 класс, 1993 ий.

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
МБОУ «Сардаяльская основная
общеобразовательная школа»
Протокол №1
от «30»августа 2016 г.

Согласовано:
Зам. директора по УР
МБОУ «Сардаяльская основная
общеобразовательная школа»

Утверждаю:
Директор школы
_____ Сорокина П.В.
Приказ №
от «30» августа 2016 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному (марийскому) языку в 8 классе

МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»

на 2016-2017 учебный год

Учитель: Сорокина Полина Владимировна

Количество часов в год: 68 часов

в неделю: 2 часа

Рабочая программа составлена на основе:

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2004 ий.

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2013 ий.

-Учебник: В.В.Кузнецов, Н.В.Кузнецов. Марий йылме. 8-ше класслан учебник, Йошкар-Ола, 2010 ий.

З.В.Учаев. Марий йылме. Теорий 5-9 класс, 1993 ий.

Умылтарымаш

Марий йылме - тиде марий калыкын шочмо йылмыже, эн кугу поянлыкше. Тунемше тидын дене изинекак палыме лиеш. Ача-аван ойыштым кече еда колын, Шочмо йылмым тыршен тунемын, ўдыр-рвезе-влак илышлан кўлшō пенгыде умылымашым налыт, уш-акылышт шуаралтеш. Марий йылме школышто – ушан, чолга у тукумым куштымо ўшанле йōн.

Марий йылме дене туныктымаш пашам кыдалаш школлаш лукмо шинчымаш стандартым, Марий образовательный учрежденийын кугыжаныш концепцийжым, Марий Эл Республикын базисный, этнокультурный компонентан учебный план-влакым, кугыжаныш доктринам, методикын йодмыжым шотыш налын пашам ыштыман.

Паша икте почеш весе ешаралтынак лектеш. Нунын коклаште поснак кўлешанже тыгай:

- йылмын сōралжым (сылнештыраме йōнжым) палаш да кучылт мошташ;
- эн ончычак кутырымо йылмым лывырташ.

Текстым шкевуя чонымо годым кум тўн сомыл чак кылдалтшаш:

- мом каласаш шонымо возышо-ойлышо енлан шканжат, молыланат раш лийже;
- текст логико-композиционный могырым чаткан ышталтше (ик ужаш весе дене кылдалтше, ик шонымаш гыч весе кўрылтде лектын шогыжо);
- йылме лывырге, чын да ару лийже.

Программе ваш кылдалтше кок ужашлан шелалтеш:

- тунемше йылме наукин тўрлō ужашыж нерген теоретический шинчымашым налшаш;
- шинчымашым кучылт моштышаш (тунемше чаткан да лывырге йылме дене ойлен да возен моштышаш, препинаний знак-влакым йонылыш деч посна шындышаш).

Программын чоңалтмыже.

Кыдалаш школлаш ямдылыме марий йылме программе - туныктымо пашаште тўн документ, тудо йоча-влаклан шочмо йылме нерген могай да мыняр шинчымашым, тудым кучылт моштымо усталыкым нуаш кўлмым палемда. Программе предметын тўрлō ужашыжым тунемме радамым палемда, нунын кокласе кылым класс гыч классыш пенгыдемден толаш йōным ышта.

VIII класслаште синтаксис ден пунктуаций тунемалтыт.

Синтаксис денат шинчымашым икымше класс гычак пуаш тўнгалалтеш. Утларакше практически. Теоретический материал класс еда кумдан толеш.

Тунемме ий кажне классыште шочмо йылме нерген мутланыме дене тўнгалеш. Тўн шонымаш - воспитаний; марий йылмым, шочмо калыкым йōратыме шижмашым йоча шўмеш чукташ. Тыгодым мемнан йылмынам тунемме кумылын тўня мучко шарлымыжым почын ончыктыман. Ятыр элын лўмжō лектын кертеш: Финляндий, Эстоний, Венгрий, США, Франций, Японий, Германий, Швеций, Швейцарий. Южыштыжо вузлаште тунемыт, южыштыжо - посна ег-влак. Шкенан йылмына дене кугешныме кумылым ылыжташак тыршыман.

Мутат уке, тўн паша - тунемше-влаклан у шинчымашым пуаш. Пашам куштылемдыме йөн - ончыч тунеммым ушештарымаш. Программыште чыла класслан ты шумлык жапым ойырымо.

Программын ик ойыртеме тыгай: тудо

- 1) школышто туныктымо пашам марий йылме наукин кызыт виянме кўкшытшө дек лишемда;
- 2) тыгодымак шуко тўрлө йодыш (материал) гыч утларак кўлешанжым, йочалан умылаш лийшыжым веле тунемаш темла;
- 3) теорийым практика дене чак кылдаш - налме шинчымашым кучылт моштышаш корным палемда. Тиде паша, мутат уке, урокышто тўн верым налшаш. Садланак чыла гаяк тема почеш практический заданий нерген ойлалтеш. Тыгай, мутлан: «Гласный ден согласныйым чын каласымаш», «Пушкыдо согласный йўк-влакым чын ойлен моштымаш», «Синоним-влакым муын да кучылт моштымаш» да ятыр молат.

Пытартышлан программе кажне класслан тыгай ужашым темла: «Тунемше ий мучашеш мом ыштен моштышаш». Тыге икте-весешт деч ойыраш лийдыме кок умылымаш шочеш: шинчышаш да моштымаш. Коклаштышт чынак пентгыде кыл лишеш гын веле, туныктымо пашан пайдаж нерген ойлен кертына.

Садлан программе ваш кышдалтше кок ужашлан шелалтеш. Нунын негызеш:

- 1) тунемше йылме наукин тўрлө ужашыж нерген теоретический шинчымашым налшаш да 2) ты шинчымашым кучылт моштышаш (ойлымо-возымо йылмыже чатка, лывырге лийшац; мутым чын возен моштышаш; препинаний знак-влакым йонылыш деч посна шындышаш).

Йылме лывыргыме паша

I. Текст да стиль нерген тунеммым ушештарен пентгыдемдымаш да келгемдымаш.

Публицистика стиль дене пашам умбакыже шуйымаш.

Йодышлан вашмут: мутлан, «Шочмо йылмем - ўмыр йолташем» тема дене тыгай йодыш-влак кылдалт кертыт:

1. Шочмо йылме нерген көн ойжо шўмешет вожан кодын? Молан ?
2. Тыйын илышыштет шочмо йылме могай верым налын шога?
- 3 Шочмо йылмын могай ойыртеме тыланет утларак келша?
4. Шочмо йылме марий калыкын илышыштыже шке кўлешыжым кузе да кушто ончыкта?
- 5 Шочмо йылме ден марий сылнымут коклаште тый могай кылым ужат?
6. Шочмо йылме ден руш йылмым палымаш тыланет кузе полша?
7. Шочмо йылме эреак пеледалтше манын, тый мом ыштен керта?

Публицистика стиль сынан текст негызеш тичмаш але кўчык изложенийым серымаш, тыгай текстам кўчыкемден каласкалымаш. Тўн шотышто морально-этический темлан возымо текст дене паша.

Урем, ола, ял, кундем нерген, историй да культур памятник нерген публицистика стиль дене серыме сочинений, мутлан: «З.Ф. Прохоровын музейже», «М.Б. Лебедев нерген школ музей каласкала», «Музейыш пурымек...», «С. Чавайнлан (М. Шкетанлан, молылан) памятник воктене», «Музей-пӧртыштӧ И.С. Ключников-Палантай дене вашлиймек...», «Сӧралым кычалын, торашке кайыме ок кӱл», «Морко (Шернур, моло) вел - мыйынат шочмо вер» да молат.

Морально-этический тема нерген шонкалымашан сочинений, мутлан: «Йолташ... Могай шергакан мут», «Келшымаш тул-вӱд вошт луктеш», «Аван йӧратымыже эн виян, эн шокшо», «Шочмо йылмым ава самынак йӧратыман», «Айдеме айдемылан энерта», «Шочмо мланде - вий памаш», «Шочмо ял мемнан паша киднам вуча», «Тау тылат, йӧратыме школем» да молат.

Илыш нерген шонкален каласкалыман сочинений, мутлан: «Илыш эртак модыш-пеледыш огыл», «Илыш пасу гоч эртыме гай огыл», «Эл верч сарыш каеныт шукин, да пӧртылыныт...», «Тунемде илаш ок лий», «Ача-аван корнышт дене», «Илышеш кышам кодымо шуэш», «Поро паша - курымаш» да молат.

Сӱретым ончен шонкалыман сочинений.

Грамматический сочинений.

Деловой кагаз дене паша. Тӱрлӧ кангаш (инструкций) дене палыме лиймаш. Справкым, доверенностьым, погынымаш паша радамым, погынымаш протоколым возаш тунеммаш.

Пырдыжгазет ден «Ямде лийлан» («Кугарня» газетлан, «Кече» журналлан) морально-этический тема нерген шонкалымашан статьям серымаш.

II. Официально-деловой да публицистика стиль дене тӱрлӧ текстым возен моштымаш. Моло стильын ойыртемжым палымаш. Вер-шӧр нерген сочиненийым возаш тунеммаш. Морально-этический темылан шонкален серен моштымаш. Газетыш але «Кече» журналыш возымо да йолташ-влак ончылно ойлымо годым публицистика стильым кучылт моштымаш.

Тунемше ий мучашеш мом ыштен моштышаш

- Мут сочетанийым, кок составан да ик составан простой предложений-влакым, вияш оян предложенийым синтаксически лончылен моштышаш;
- икгай да ойыралтше членан, обращения да пуртымо мутан простой предложенийым чонен моштышаш;
- икгай членан, ойыралтше второстепенный членан, вияш оян, обращения, пуртымо мутан да предложениян, моло тӱрлӧ простой предложенийлаште знакым шынден моштышаш; -
- кӱлеш годым подлежащий ден сказуемый коклаш тирем шынден моштышаш;
- V - VIII класслаште тунемме орфограмман мут-влакым возен моштышаш;
- текстын стильжым пален моштышаш; публицистика стиль сынан текст негызеш тичмаш але кӱчык изложенийым серен (каласкален) кертшаш; официально-деловой да публицистика стиль дене тӱрлӧ текстым возен моштышаш; вер-шӧр нерген, морально-этический темылан сочиненийым серен кертшаш;

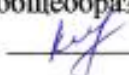
- текстын стильжылан келшышын синтаксический синоним-влакым кучылт моштышаш;
- чыла пашаштыжат литературный йылмын нормыжым эскерышаш.

Тунемме ий мучко контрольный паша тынаре лийшаш

№	Паша-влак	VIII класс
1.	Диктант	4
2.	Изложений:	
	а) йылме урокышто	2
	б) литератур урокышто	2
3.	Сочинений:	
	а) йылме урокышто	2
	б) литератур урокышто	2

Теме-влакым тунемаш - 46 шагат; йылме лывыртыме пашалан - 14 шагат; контрольный паша - 8 шагат (4-диктант, 2-изложений, 2-сочинений). Чылаже - 68 шагат, арняште 2 шагат.

Рассмотрено на заседании педагогического совета МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
Протокол №1
от «30» августа 2016 г.

Согласовано:
Зам. директора по УР
МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
 Кожевникова Е.Г.

Утверждено:
Директор школы
Д.С. Сорокина П.В.
Приказ №
от «30» августа 2016 г.



РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родной (марийской) литературе в 8 классе
МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»
на 2016-2017 учебный год

Учитель: Сорокина Полина Владимировна

Количество часов в год: 34 часа

в неделю: 1 час

Рабочая программа составлена на основе:

-программы курса «Марий литератур программе 5-11 класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2005 г.

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2013 ий.

-Учебник: «Марий литератур 8 кл.» учебник-хрестоматий, П.А.Апакаев, А.Т.Тимиркаев. Йошкар-Ола, 2008.

-Илыш муро 8 класс, урок деч вара лудшаш книга, 1992 ий.

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
МБОУ «Сардаяльская основная
общеобразовательная школа»
Протокол №1
от «30» августа 2016 г.

Согласовано:
Зам. директора по УР
МБОУ «Сардаяльская основная
общеобразовательная школа»

Утверждаю:
Директор школы
_____ Сорокина П.В.
_____ Кожевникова Е.Г. Приказ №56
от «30» августа 2016 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родной (марийской) литературе в 8 классе

МБОУ «Сардаяльская основная общеобразовательная школа»

на 2016-2017 учебный год

Учитель: Сорокина Полина Владимировна

Количество часов в год: 34 часа

в неделю: 1 час

Рабочая программа составлена на основе:

-программы курса «Марий литератур программе 5-11 класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2005 г.

-программы курса «Марий йылме программе V – XI класслан», Йошкар-Ола, ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2013 ий.

-Учебник: «Марий литератур 8 кл.» учебник-хрестоматий, П.А.Апакаев, А.Т.Тимиркаев. Йошкар-Ола, 2008.

-Илыш муро 8 класс, урок деч вара лудшаш книга, 1992 ий.

УМЫЛТАРЫМАШ

Сылнымутан литератур мут искусство радамыш пура. Тудо калыкын илен эртыме корныжым, кызытсе илышыжым, йўлажым, ойгыжым, куанжым йылме поянлык гоч почын пуа, лудшо енын илыш умылымашыжым кумданда, чонешыже поро койышым шындара: чыным шоя деч, сайым уда деч ойыраш, паша деке кумылан лияш, порылык верч тыршаш туныкта; самырык тукумлан мутын, ойын вийжым шижын мошташ, шочмо йылмым да мут искусствым йўраташ, шке шонымым раш умылтарен мошташ корным почеш. Вет кажне произведенийын негызше - илыш чын да айдеме кокласе кыл.

Кеч-могай жанран произведений дене пашам ыштыме годым тунемше-влак писательын илыш-корныжо да творчествож нерген, сылнымутан литературын калык илышыште налын шогымо верже нерген шинчымашым погат.

Литератур айдемын эстетический да этический ойыртемыжым, чон моторлыкшым почын пуа, уш-акыл вийжым сўретлен ончыкта, икманаш, айдемын койыш-шоктышыж дене кылдалтше йодыш-влакым иктешла. Произведенийын содержанияж айдемым шуарымаште нравственный да морально-этический тўналтышым палемда, этнический ойыртемым кушташ полша, моторлыкым умылаш йўным ышта. Туныктышо шке пашажым нине йодыш-влакым рашемдымашке виктарышаш.

Марий литератур программыв «Образований нерген законлан» (1992), Марий образовательный учрежденийын кугыжаныш программыжлан (1997), концепцийжылан (1996) да моло нормативно-правовой документ-влаклан энгертен возымо, тунемше-влакын ийготыштым да шинчымаш кўкшытыштым шотыш налын, марий сылнымутан литератур V - VII, VIII - IX, X - XI класс-влаклан посна-посна пуалтеш. Нине класс-влак коклаште кыл тунемшаш произведений-влакын идейно-художественный содержанияжышт, нунын тематический, историко-хронологический негызышт гоч радамлалт иктешлалтеш. Тидыже тунемше-влакын марий сылнымутан литератур нерген шинчымашыштым да умылымашыштым келгемдаш йўным ышта.

Программыш идейно-тематический содержанияж да сылнылык шотышто ойыртемалт шогышо, тунемше-влакын ийготыштылан келшыше произведений-влакым пуртымо. Тыгодым урокышто тунемшаш деч посна шке семын лудаш да кангашаш, мўнгыштў лудаш произведений-влак темлалтыт. Нуно урокышто ыштен толмо пашам шуют да тунемше-влакым шуко йодышлан шке семын вашмутым пуаш, шонкалаш, лончылаш, иктешлаш таратат.

Вес ойыртемы: туныктышо программыв пуртымо произведений-влак коклагыч келшышыжым ойырен, жапым шке семын палемден кертеш. Но тыгодым паша радам, туныктымо йўн, ойлымо да возымо паша-влак коклаште кыл лийшаш. Программыште произведений-влаклан пуымо умылтарымаш туныктышылан паша радамым палемдаш полша. Тыгодым марий литератур дене кыдалаш щколлан

лукмо шинчымаш стандартым, Марий образовательный учрежденийын кугыжаныш концепцийжым, базисный (негыз лийше) учебный План-влакым, кугыжаныш доктриным, методикын йодмыжым шотыш налын пашам ыштыман.

ПРОГРАММЫН ЧОНАЛТМЫЖЕ ДА СОДЕРЖАНИЙЖЕ

VIII - IX класс-влаклан программе концентрический да хронологический принцип-влак негызеш чоңалтеш, тушто жанр шот дене кугурак да калык илышым, элыште лийше түрлө событий-влакым кумдан пален налаш полшышо произведений-влак верым налыт. Программыште тунемше-влакын интересыштым, шинчымаш күкшытыштым, ийготыштым, предметын икшывым ончен-куштымо йодышым шуктен кертмыжым шотыш налме.

Нине класслаште материал иктешлен пуалтеш.

VIII - IX класслаште хронологий радам дене чонымо программе палымым ышта:

- писатель-влакын илыш-корнышт да творческий пашашт дене;
- иктешлыме семын үлыл класслаште тунемме произведений-влак дене;
- тунемме произведенийын общественный да литературный күлешлыкше дене;
- нравственно-эстетический, морально-этический проблеме-влак дене кылдалтше йодыш-влакым келгын лончылен кагашыме дене;

Индешияш школым тунем лекше самырык ен шочмо калыкшын илышыжым, культуржым, литературжым сайын палышаш, порылыкым чонешыже шындарышаш, шкенжым порылык туняште кучышаш, событий ден герой-влакым чын аклен, пален налме шинчымашыжым илышыште кучылт моштышаш.

Произведений-влакын текстыштым тунемаш - 24 шагат; йылме лывыртыме пашалан - 7 шагат; шке семын лудаш да кагашаш палемдыме произведений-влакым иктешлаш - 3 шагат. Чылаже – 34 шагат.

Наизусть тунемаш пуымо текст-влакым туныктышо весе дене вашталтен кертеш.

8 классыште хронологий радам дене чонымо программе палымым ышта:

- писатель-влакын илыш-корнышт да творческий пашашт;
- иктешлыме семын улыл класслаште тунемме произведений-влак дене;
- тунемме произведенийын общественный да литературный күлешлыкше дене;
- нравственно-эстетический, морально-этический проблеме-влак дене кылдалтше йодыш-влакым келгын лончылен канашыме дене.

Литератур теорий гыч сведений-влак: драме, контраст, интонаций, вымысел; олицетворений, инверсий, риторический йодыш, обращений; лирика, очерк, публицистика; произведенийын чоңалтмыже (экспозиций, завязке, действий, кульминаций, развязке, сюжет); юмор, сатир, характеристике.

Наизусть тунемаш произведений-влак:

С. Чавайн «Пеледыш жап»

Шабдар Осып «Марий кундемлан»

М. Шкетан «Илыш үжеш (ужаш)»

Дим. Орай «Чолга шүдыр» (ава нерген ужаш)

Марий йылме дене 8 класслан тунемме урокым шеледымаш

№	Тема урока	Кол-во часов	Тип урока	Характеристика деятельности уч-ся или виды учебной деятельности	Виды контроля, измерители	Планируемые результаты освоения материала	Дата проведения	Фактически проведено
1.	Марий йылме нерген мугланымаш.	1		Йылме - ен-влак коклаште кылым кучымо эн кугу йон		Шочмо йылме нерген умылымашыштым ойлен мошгаш		
5-7 класслаште тунеммым ушешгарымаш (2 ш.)								
2.	Ойлымаш ужаш-влак. Ушешгарымаш. Морфологий.	1	Ушешгарен пенгыдемдымаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Мутер диктант, карточко-влак дене паша	Мутым морфологически лончылен мошгаш		
3.	Тергыме диктант. Морфологий.	1	Тергыме диктант.	Тушка паша.				
Марий йылмын диалектше-влак. Литератур йылме (1 ш.)								
4.	Литератур йылме.	1	Ушешгарен у темым тунеммаш	Беседе, тушка паша	Творческий паша	Турло стиль дене келшыше текстым возен мошгаш, стильым умылтарен		

						мошгаш		
Синтаксис да пунктуаций. Мут сочетаний (9 ш.)								
5.	Мут сочетаний да предложений (ушешгарымаш)	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Мут сочетаний ден предложенийын ойыртемьштым ужын мошгаш		
6.	Мут сочетанийын чоналтмыже да грамматический значенийже.	1	У темым тунеммаш	Словарно-орфографический паша	Мут сочетанийым ойырен лукмаш	Мут сочетанийын значенийжым умылтарен мошгаш		
7.	Мут сочетанийыште мут-влакын кылдалтмышт.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Ойырен лукмо диктант	Мут-влакын кылдалтме йоныштым палаш		
8.	Мут сочетаний ден предложений кокласе кыл да ойырте	1	У темым тунеммаш	Словарно-орфографический паша	Тест	Мут сочетаний нерген тунеммым иктешлен мошгаш		
9.	Мут сочетаний нерген тунеммым иктешлымаш.	1	Ушешгарен иктешлымаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Заданий-влакым шуктымаш	мут сочетанийым лончылен мошгаш		
10.	Мут сочетанийым лончылымаш.	1	Тунеммым иктешлымаш.	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Тест	мут сочетанийым лончылен мошгаш		

11.	Контрольный диктант.	1	Контрольный диктант	Тушка паша				
12	Й.Л.П.Изложений. Шордым утарымаш	1		Тушка паша				
13	Изложенийым возымаш, тергымаш	1		Тушка паша				
Кок составан предложений. Предложенийын главный членже-влак (8 ш.)								
14.	Предложений. Предложенийын чоналтмыже. Логический ударений.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Фронтальный опрос	Предложенийым чонген мошгаш туныкгаш. Логический ударенийым чын шындаш туныкгаш.		
15	Предложенийын главный членже-влак. Подлежащий да тудын каласалтмыже	1	Комбинированный урок	Тушка паша	Тест	Подлежащийын мо ден каласалтмыжым рашемдаш, пред-те муын мошгаш		
16.	Сказуемый да тудын каласалтмыже. Простой глагольный сказуемый	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Фронтальный опрос	Сказуемыйым муын мошгаш, формыжым каласен мошгаш		
17.	Составной глагольный сказуемый.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Пред-те составной гл.сказуемыйым муын мошгаш, каласалтмыже.		

18.	Тергыме диктант		Тергыме паша	Тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш			
19.	Луман составной сказуемый.	1	У темым тунеммаш	Тушка да индивидуальный паша	Ойырен лукмо диктант	Луман составной сказуемыйым вес сказуемый-влак деч ойырен мошгаш		
20.	Подлежащий ден сказуемый коклаш тирем шындымаш.	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Тест	Предложенийыште тирем шынден мошгаш		
21	Й.Л.П. Сүретым ончен, шонкалымашан сочинений	1		Тушка паша				

Предложенийын второстепенный членже-влак (9ш.)

22.	Дополнений.	1	Ушешгарен у темым тунеммаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Пред-те доп-м муын мошгаш, каласалтм. Палаш		
23.	Определений.	1	Ушешгарен у темым тунеммаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Определенийым чын муын мошгаш, приложенийым муын да ойырен мошгаш		
24.	Приложений.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Заданийым шуктымаш	Приложений годым знакым шындымаш.		

25.	Умландарыше член.	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Пред-те верым да жапым, 16ленным16м да цельым умланд.членым муын мошгаш		
26.	Действийын кузе лиймыжым ончыктышо, условийым, степеньым умлан.член-влак.	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Тест	Умлан. Член-влакын турло ойлымаш ужаш дене каласалтмыштым умылтарен мошгаш		
27.	Предложенийын второстепенный членже-влак нерген тунеммым иктешлымаш.	1	Ушешгарен иктешлымаш урок	Индивидуальны й да тушка паша	Ойырен лукмо диктант Опрос, тест	Пред-те втор.член-влакым муын, палемден мошгаш.		
28.	Тергыме диктант.	1	Тергыме паша	Тушка паша				
29, 30	Й.л.п.изложений	2	Йылме лывыртыме паша.	Тушка паша	Изложенийым возымаш			
Ик составан простой предложений. Неполный предложений (15 ш.)								
31.	Ик составан предложений нерген	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Опр.-лич. Предл-м ойырен да кучылт		

	умылымаш.					мошгаш		
32	Определенно-личный предложений.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Опр.-личный предложений-влакым чонен мошгаш		
33.	Неопределенно-личный предложений	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Йодышлан вашмут	Опр.-лич. Ден неопр.-лич. Пред.-влакым ойырен мошгаш.		
34.	Безличный предложений	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й, групповой да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Безличный предл. Кучылт мошгаш		
35, 36.	Й.Л.П.Сочинений «Шочмо йылмем – илыш йолташем»	2	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша				
37.	Назывной предложений.	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й, групповой да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Назывной пред-ым моло пред.деч ойырен мошгаш		
38.	Ик составан предложений-влак нерген тунеммым иктешлымаш	1	Ушешгарен иктешлыма ш урок	Индивидуальны й, групповой да тушка паша	Опрос, тест	1 сост. Да 2 сост. Предложений-влакым ойырен мошгаш.		
39, 40	Й.л.п.Тергыме изложений Ик составан предложений.	1	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша				

41.	Неполный предложений	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Грамматический диктант	Неполный предложений-влакым кучылт мошгаш		
42.	Неполный предложений	1	Ушешгарен иктешлымыш урок	Индивидуальный, групповой да тушка паша	Тест	Неполный предложений-влакым чонен мошгаш		
43, 44.	Й.л.п.Сурет почеш сочинений	2	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша				
45.	Контрольный диктант.	1	Контрольный паша	Тушка паша	Контрольный диктант			
Икгай членан предложений (9 ш.)								
46.	Икгай член-влак нерген умылымаш.	1	У темым тунеммаш	Беседе, тушка паша	Диктант	Икгай чл.-влакым запятой дене ойырен мошгаш, нуным кучылт мошгаш		
47.	Сочинительный союз дене кылдалтше икгай член-влак	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Графический диктант	Икгай чл. Пред-те турло союзым кучылт мошгаш		
48, 49.	Й.л.п.Сочинений «Илышеш кышам кодымо шуэш»	2	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша				

50.	Икгай член-влак пеленсе пунктуаций	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Графический диктант	Икгай членан предложенийыште знакым чын шынден мошгаш		
51.	Икгай членан пред-те иктешыше мут.	1	Ушешгарен у темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Препинаний знак-влакым шынден мошгаш		
52.	Иктешыше мут пеленсе пунктуаций	1	Ушешгарен у темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Препинаний знак-влакым шынден мошгаш		
53, 54.	Й.л.п. Сочинений «Соралым кычалын, торашке кайыме ок кул».	2	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша	Возымаш			

Ойыралтше членан предложений (6ш.)

55.	Ойыралтше член нерген умылымаш. Ойыралтше определений.	1	У темым тунеммаш	Беседе, тушка паша	Опрос	Ойыралтше член-влакым икгай член-влак деч ойырен мошгаш		
56.	Ойыралтше приложений	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Тест	Приложенийым ойырен мошгаш		
57.	Ойыралтше умландарыше член.	1	У темым тунеммаш	Индивидуальны й да тушка паша	Тест	Ойыралтше умландарыше 19ленным кучылт		

						мошгаш		
58.	Ойыралтше рашемдыше членан предложений	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Грамматический диктант	Чыла турло ойыралтше член-влакым муын, ойырен мошгаш		
59, 60	Грам. Сочинений	2	Контрольный паша	Тушка паша	возымаш	Чыла турло ойыралтше член-влакым муын, ойырен мошгаш, умыландарен мошгаш		
Обращений. Пуртымо мутан предложений (5 ш.)								
61	Обращений.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Обращений, пуртымо мут годым знакым шынден мошгаш,		
62.	Пуртымо мут да пуртымо предложений пеленсе пунктуаций	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Йодышлан вашмут	Пурт. Мутым да пурт. Пред-ым муын мошгаш		
63.	<u>Да, уке</u> мутан да междометиян предложений-влак.	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Грамматический диктант	Обращения, междометиян, пуртымо мутан пр.-влакым чын возен		

						мошгаш		
64, 65.	Й.Л.П. Сурет почеш шонкалымашан сочинений	2	Йылме лывыртыме паша	Тушка паша	Умылтарен возымаш	Обращения, междометиян, пуртымо мутан пр.- влакымвозымаште чын кучылт мошгаш		
Идалык жапыште тунеммым ушештарымаш, иктешлымаш (3ш.)								
66.	Чыла тунеммым ушештарымаш	2	Ушештарен иктешлыма ш урок	Индивидуальны й, групповой да тушка паша	Опрос, тест	Чыла тунеммым ушештарен, умылтарен мошгаш		
67.	Иктешлыше контрольный диктант	1	Контрольны й паша	Тушка паша	Заданий- влакым шуктымаш	Чыла тунеммым ушештарен, возымаште ончыктен мошгаш		
68.	<u>Иктешлымаш урок</u>	1						

Марий литератур денем 8 класслан тунемме урокым шеледымаш

№	Тема урока	Ко л- во ч.	Тип урока	Характеристика деятельности уч-ся или виды учебной деятельности	Виды контроля, измерители	Планируемые результаты освоения материала	Дата проведения	Фактически проведено
1.	Сылнымутан литератур нерген умылымаш.	1	У темым тунеммаш	Мутланымаш, лудмаш	Сылнын лудмаш, каласкалымаш	Литературын кулешлыкшым умылымаш.		
Сергей Григорьевич Чавайн		6						
2.	С. Г. Чавайнын илышыже да творчествыже.	1	У темым тунеммаш	Лудмаш, каласкалымаш	Йодышлан вашмут	Чавайнын илыш корныжым, Пугачёв восстаний нерген палаш.		
3.	«Акпатыр» драме	1	У темым тунеммаш	Лудмаш, каласкалымаш	Йодышлан вашмут	Тема ден идеяым раш умылаш, образ-влакым танастарен мошгаш		

4.	Драмыште моло образ-влак	1	У темым тунеммаш	Сылнын лудмаш, каласкалымаш, творческий паша, планым чонымаш	Йодышлан вашмут,	Драмын геройжовлаклан характеристикым пуэн мошгаш, контраст		
5.	Драмын чоналтмыже, йылме ойыртемыже. Литератур теорий: драме, опер, либретто, арий, хор, образ-характер	1	Иктешлымаш урок	Текст дене паша	Йодышлан вашмут, тест	Драмын сюжетным умылен, схемым ыштен мошгаш		
6.	Й.л.п. Дrame почеш сочиненийым возымаш. «Акпатыр – мари́й атаман»	1	Йылме лывыртемы урок	творческий паша, планым чонымаш	Сочиненийым возымаш			
7.	«Пеледыш жап» почеламут. «У элын кушмым, куанен, мый мурем» почеламут	1	У темым тунеммаш Канашымаш	Сылнын лудмаш, каласкалымаш	Сылнызусть каласкалашин	Наизусть сылнын лудаш тунемаш		
8.	С.Г.Чавайнын творчествож почеш иктешлымаш	1	Иктешлымаш урок	Текст дене паша	Викторина	Писательнын творчествожым сай палаш		
9.	Внеклассный урок. С.Чавайн. «Шылше» ойлымаш	1	У темым тунеммаш Канашымаш	Текст дене паша	Йодышлан вашмут	Содержанийым сай палаш		

Шабдар Осып		2						
10.	Шабдар Осыпын илышыже да творчеством «Марий кундемлан» почеламут	1	У темым тунеммаш Канашымаш	Беседе, сылнын лудмаш	Йодышлан вашмут	Илыш корным сай палаш, поч-тын содержаниям илыш чын дене кылден мошгаш		
11.	«Вурс йук» почеламутын идейно-тематический содержаниям	1	У темым тунеммаш Канашымаш	Беседе, сылнын лудмаш	Сылнын лудмаш конкур	Поч-тым сылнын лудаш тунемаш		
12.	Й.л.п. Марий пайрем нерген сочиненийым возымаш	1	Йылме лывыртыме паша	Мутланымаш, творческий паша	Марий пайрем нерген сочиненийым возымаш			
Н.Игнатъев		4						
13.	Н.Игнатъевын илыш корныжо да творчеством «Комсомол удыр» повестьше	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Писательын илыш корныжым сай палаш, повестьын темыж ден идея чын умылаш		
14	«Комсомол удыр» повестьын содержаниям дене паша	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Повестьын содержаниям лончылен мошгаш, огаптян да Анфисан образыштым йыжынлен мошгаш		

15.	Произведенийыште герою ден персонаж-влак	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Герой ден персонаж-влакым тушкалан шеледен лончылен мошгаш		
16.	Повестынь чоналтмыже, сылнылык ойыртемыже. Иктешлымаш урок.	1	Иктешлымаш урок	Планым чонымаш,	Тест, викторина	Айдемын пурымашыжым кызытсе жап дене танастарен аклен мошгаш		
17	Й.л.п.	1	Йылме лывыртемы паша		Сочиненийым возымаш			
М.Шкетан		3						
18	М.Шкетанын илыш корныжо да творчествыже. «Илыш ужеш» ойлымашын содержанияныже.	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Писательнын илыш корныжым сай палаш, ойлымашын темыжым, идеяжым чын умылаш		
19	«Илыш ужеш» ойлымашын содержанияныже дене паша		У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Тун герой-влакын пашаштым рашемден мошгаш, содержанияныым чын умылен каласкален мошгаш		
20	Ойлымашын чоналтмыже,		Иктешлымаш урок	Планым	Тест,	Произведенийым		

	сылнылыкше			чонымаш,	викторина	лончылен мошгаш		
21	Внеклассный урок. М.Шкетанын мыскара ойлымашыже-влак		Иктешлымаш урок	Текст дене паша	Викторина	Лудмо произв-ым лончылен, каласкален мошгаш		
В.Сави		1						
22.	В.Сави нерген ой. «Муро орланге» ойлымашын содержанийже,	1	У темым тунеммаш, иктешлымаш	Текст дене паша	Йодышлан вашмут	Ойлымашын йылме ойыртемжым ужын мошгаш, турло сылнештарыме йон- влакым ужын мошгаш		
23.	Й.л.п. Фантастика сынан ойлымашым возымаш	1	Йылме лывыргыме паша	беседе	Сочиненийым возымаш	Турло сылнешт.йон- влакын кучылтын, текстым возаш тунемаш		
Димитрий Орай		4						
24.	Дим.Орайын илыш- корныжо да творчествыже	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Писательын биографийжым палащ, повестыым путьнек лудаш		
25.	«Чолга шудыр» повестын содержанийже дене паша	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Тун геройын образшым лончылен мошгаш		

26.	Повестыште моло образ- влак	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Сергейын шуаралт- мышгыже нунын рольышт, ава нерген лирич. отступл. наизу- сть тунемаш		
27.	«Чолга шудыр» повестын чоналтмыже, йылме ойыртемже. Литератур герой нерген умылымаш.	1	Иктешлымаш урок	Планым чонымаш, тушкан канашымаш, хара-кым пуымаш	Тест, викторина	Повестын сылны- лыкшым, чоналтмыжым, ойыртемжым умылаш		
28.	Й.л.п. «Сергей Суворов – марий калыкын патыр эргыже» сочиненийым возымаш	1	Йылме лывыртеме паша		Сочиненийым возымаш			
29.	Внеклассный урок. Д.Орай «Родина верч», «Онар калык»	1	Канашымаш урок	Мутланымаш, танастарымаш	Йодышлан вашмут			
Осмин Йыван		3						
30.	Осмин Йыванын илыш корныжо да творчествыже. «Шочмо Эл» почеламут.	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Почеламутын сылнылык ойыртемжым ужын мошгаш, наизусть тунемаш		

31.	«Уна» поэмын идеяно-тематический содержания.	1	У темым тунеммаш	Беседе, текст дене паша	Йодышлан вашмут	Сылнын лудаш тунемаш, ужашым наизусть тунемаш		
32.	Унайын образше Поэмын лирический сынан улмыжо, ойыртемалтше йылмыже	1	Иктешлымаш урок	Планым чонымаш, тушкан канашымаш, характеристики м пуымаш	Тест, викторина, наизусть	Унайын образше гоч удырамашын вашгалт толмо илышыжым ужын мошгаш, поэмым лончылаш тунемаш		
33.	Й.л.п. Почеламут ден поэме гыч ужаш-влакым сылнын наизусть каласкалымаш	1	Йылме лывыргыме паша	Беседе	Наизусть каласклымаш			
34.	Иктешлымаш урок	1	Иктешлымаш урок					

